

Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente

Øyvind Giæver, avdelingsdirektør og prosjektleder

Veilederen

Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente

English Om oss Søk

[Forsiden](#)

Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente

[Nasjonal veileder](#) [Hva er nasjonal veileder? →](#)

1. Rettigheter, ansvar, organisering	Søk i nasjonal veileder <input type="text"/> 1. Rettigheter, ansvar, organisering 2. Finansiering
2. Finansiering	
3. Journalføring, helseattester og videresending av helseopplysninger	
4. Helseundersøkelser av asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente	
5. Helsetjenester for flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente	
6. Ofre for menneskehandel	

Retten til helse- og omsorgstjenester

- Asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente har samme rett til helsetjenester, herunder rett til nødvendig smittevernhjelp, som den øvrige befolkningen
- Rettighetene gjelder fra de ankommer Norge
- Rettighetene omfatter både somatisk og psykisk helsehjelp fra kommune- og spesialisthelsetjeneste, inkludert hjelp for rusmiddelproblemer.
- Enhver har rett til nødvendig smittevernhjelp. Dette gjelder for alle som oppholder seg i riket. Det er i utgangspunktet kommunen som har ansvar for å yte nødvendig smittevernhjelp.
- Alle barn under 18 år som oppholder seg i Norge har rett til helse- og omsorgstjenester.

Rett til allmennlege/fastlege

- Asylsøkere og flyktninger skal ha tilgang til legekonsultasjon uavhengig av om vedkommende har fått tildelt såkalt D-nummer (som er en forutsetning for å kunne stå på liste hos en fastlege)
- Kommunen skal informere asylsøkere, nye bosatte flyktninger fra asylmottak, direktebosatte kvoteflyktninger og nyankomne familiegjenforente om fastlegeordningen.
- Flyktninger tildeles fødselsnummer (bestående av fødselsdato og personnummer) som gir rett til å stå på fastlegeliste. Asylsøkere får tildelt D-nummer, ved ankomst eller senere, og de har rett til å stå på liste hos fastlege selv om fødselsnummer ikke er tildelt i bosettingskommune.
- Kommunen har ansvar for å bistå asylsøkere med å søke om fastlege hos Helfo.
- Mottaket kan formidle kontakt mellom beboer og kommunal helsetjeneste.

Ansvar for helsetjenester

- Kommunen har ansvaret for at de som oppholder seg i kommunen får helsehjelp. Dette gjelder også for personer i mottak.
- De fire regionale helseforetakene skal sørge for at det tilbys spesialisthelsetjenester
- Fylkeskommunen skal sørge for at nødvendig tannhelsehjelp er tilgjengelig for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket
- Kommuner og helseforetak skal sikre at helse- og omsorgstjenestene er forsvarlige.
- Det bør avsettes fagressurser til å arbeide med likeverdige helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente, og etableres tverrfaglige fagmiljøer eller team som opparbeider seg kompetanse på feltet.

Ansvar for god informasjon og kommunikasjon

- Helsepersonell har ansvar for å vurdere behovet for og bestille kvalifisert tolk i møte med pasient med begrensede norskkunnskaper jf. [lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk \(lovdata.no\)](https://lovdata.no)
- Veileder om kommunikasjon via tolk for ledere og personell i helse- og omsorgstjenestene (under oppdatering og digitalisering)
- Barn skal ikke brukes som tolk jf. forbud mot bruk av barn som tolk.
- Unntak kan gjøres når det er nødvendig for å unngå tap av liv eller alvorlig helseskade, eller det er nødvendig i andre nødssituasjoner.

Informasjon om helsetjenestene

- Det må gis god orientering om hvordan helsetilbudet er organisert og fungerer i Norge, særlig om allmennlege/fastlege, svangerskapskontroll, legevakt og nødnummeret 113.
- Pårørende til barn og unge må gis orientering om helsestasjons- og skolehelsetjenesten og rask psykisk helsehjelp.
- Det er viktig at pasientene informeres på en forståelig måte om hvordan de skal ta kontakt med helsetjenesten ved behov, rett til tolk, samtykke, taushetsplikt, rettigheter og plikter som pasient mv.

Tidlig helsekartlegging

- Obligatorisk undersøkelse for tuberkulose innen 14 dager
- Anbefales tidlig identifisering av personer med oppfølgingsbehov, så raskt som mulig etter ankomst
- **Oppdatert innhold i veilederen om tidlig helsekartlegging**, med mer veiledning. Egne skjemaer som kan brukes av helsepersonell, som også oversettes til ukrainsk og russisk, er under utarbeidelse
- **Egne skjema for barn med og uten omsorgsperson og for voksne**

Tidlig identifisering av oppfølgingsbehov

- Avdekke akutte helseplager og kroniske behandlingstrengende sykdommer og sørge for nødvendig behandling. Psykologisk førstehjelp.
- Kartleggingen bør gjøres av sykepleier eller annet kvalifisert helsepersonell, og tilrettelegges via kvalifisert tolk, om mulig.
- **Frivillig for asylsøkere og flyktninger å delta. Innhente skriftlig samtykke fra pasienten for videreformidling av informasjon.**

Kartlegge blant annet:

- Somatisk/kronisk sykdom og faste medisiner
- Psykiske plager/symptomer
- Vaksinasjonsstatus
- Tannhelse
- Ernæringsstatus
- Boforhold/omsorg for barn
- Funksjonsnedsettelse som trenger tilrettelegging
- Vold/sekssuelle overgrep/livsfare

Helseundersøkelse ved/innen tre måneder

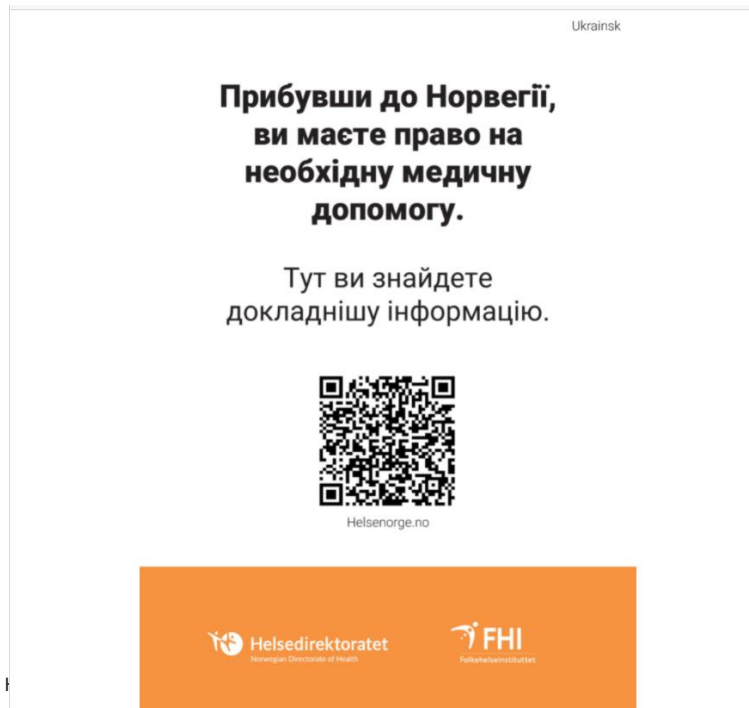
- Helsedirektoratet anbefaler at kommunene ved/innen tre måneder etter ankomst til landet tilbyr en helseundersøkelse til alle flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente for å kartlegge helsetilstand og eventuelle behov for psykisk og/eller somatisk oppfølging.
- Helseundersøkelsen kan gjøres av leger, sykepleiere eller helsesykepleiere. Personer med tegn på sykdom må undersøkes av leger.
- Det anbefales å bruke skjema for helseundersøkelse som hjelpemiddel.

Informasjon på Helsenorge.no

- Oppdatert informasjon om helserettigheter, rett til tolk og annet som er oversatt til ukrainsk og russisk.
- Helsedirektoratet, FHI, Norsk helsenett og Helfo samarbeider om å videreutvikle mer oversatt informasjon som samles på helsenorge.no
- Vi tar gjerne i mot innspill om informasjonsbehovene dere erfarer at flyktingene har, og gjerne også informasjonsbehov kommunene har i egen tjeneste.
Bruk e-posten: info@helsedir.no

Plakat med QR-koder, Facebook annonser – målrettet på språk og geografi i SoMe

Vi har laget plakater med QR-kode som viser til mer helseinformasjon og rettigheter som kan lastes ned og skrives ut her: [Koronamateriell \(imageshop.no\)](https://imageshop.no)

Vi har postet disse plakaten i sosiale medier til personer med ukrainsk språkinnstilling. De lenker til oversatt informasjon om: [Helsehjelp for asylsøkere og flyktninger i Norge - helsenorge.no](https://helsenorge.no)

